

VESIELIÖIDEN TUTKIMINEN

Luokat: 3-6

Kesto: 90 min

Tarvittavat välineet: haaveja, ämpäreitä, lasipurkkeja, materiaaleja eliöiden tunnistamiseen (Aurajokisäätiöltä on mahdollista lainata välineet luokan käyttöön.)

Tuntiin liittyvät opetussuunnitelman tavoitteet:

T5 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja toteuttamaan pieniä tutkimuksia, tekemään havaintoja ja mittauksia monipuolisissa oppimisympäristöissä eri aisteja ja tutkimus- ja mittausvälineitä käyttäen

T9 ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään luonnossa ja rakennetussa ympäristössä

T15 ohjata oppilasta luonnon tutkimiseen, eliöiden ja elinympäristöjen tunnistamiseen ja ekologiseen ajatteluun sekä ohjata oppilasta ihmisen rakenteen, elintoimintojen ja kehityksen ymmärtämiseen

Aluksi

Vesieliöiden tutkiminen on hyvä tapa tutustua lähivesistöön ja sen eliöstöön. Tehtävään sopii oikeastaan kaikki lätäkköä suuremmat vesistöt. Vesieliöiden tutkiminen vaatii välineet, jotta eliöiden pyydystäminen, tarkastelu ja tunnistaminen on mahdollista. Lähivesistöjen eliöiden tunnistamista helpottavat ”vesiötökkäkortit” <https://www.valonia.fi/wp-content/uploads/2019/11/%C3%96t%C3%B6kk%C3%A4korttien-taitto-FINAL.pdf>, joista löytyy kuvat ja tuntomerkit yleisimmistä lähivesistöjen eliöistä. Tunnistamisessa voi käyttää apuna myös muita kirja tai nettilähteitä.

Tunnin kulku

1. Saavuttaessa lähivesistölle on syytä ohjeistaa oppilaita miten vesistön äärellä tulee liikkua, jotta se on kaikille turvallista.
2. Vesieliöitä on helpoin pyydystää vedestä haavilla. Haavin sisältö on helpoin kumota ensin vedellä täytettyyn ämpäriin tai vatiin. Ämpäristä vesieliöitä voi siirtää pienempiin

tutkimusastioihin tarkempaa tarkeastelua ja tunnistamista varten. **Muista käsitellä kaikkia eliöitä varoen!**

3. Vesieliöitä voi tunnistaa esimerkiksi ”vesiötökkäkorttien” tai tunnistusoppaiden avulla. Joitain lajeja voi olla vaikea tunnistaa lajilleen, mutta useimmiten luokka tai heimo tason tunnistus onnistuu.
4. Oppilaat voivat kirjoittaa muutamasta lajista tuntomerkit tunnistamisen yhteydessä. (esim. vesimittari: neljä pitkää rajaa, väriltään harmaa, liikkuu veden pinnalla) Jokaisesta eliöstä ei tarvitse kirjoittaa tuntomerkkejä ja ne voi kertoa myös suullisesti opettajalle. Vesieliöiden tarkastelu läheltä on jo itsessään kiinnostava ja sille kannattaa jättää mahdollisimman paljon aikaa.
5. **Lopuksi kaikki eliöt palautetaan vahingoittumattomana takaisin vesistöön.**

Lopuksi

Tunnin päätyttyä on hyvä varmistaa, että kaikki välineet ovat tallessa ja ettei tutkimuspaikalle jää roskia tai muita tavaroita. Oppilaiden kanssa voidaan keskustella, mitä havaintoja tehtiin ja mitä lajeja tunnistettiin. Olivatko kaikki eliöt jo ennestään tuttuja vai tuliko tunnin aikana vastaan täysin uusia tuttavuuksia?